

דבר תורה לפרשת בלק מפרוש רבנו עובדיה ספורנו

עורך: יצחק גבאי

השפעת התפילה על כל ישראל

"רצה לקלל ונמצא מברך" נאמר על בלעם, שברכותיו נכנסו אף לסידור התפילה. אחד מפסוקי הברכה היפים ביותר שאמר בלעם הוא "מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל". פרושים רבים נאמרו על פסוק זה, מהם בדיוק האוהלים ובמה היו טובים. רש"י בעצמו הביא שני פרושים, האחד על אוהלי ישראל שהיו טובים בצניעות שבהם, ובפרוש השני פירש על המשכן ובתי המקדש שגם כן נקראו 'אוהלי' והטובה בהם היא שיש בהם הקרבת קרבנות לכפר על עם ישראל. הספורנו לוקח אותנו לכיוון קצת שונה. אך לפני שנעסוק בפרוש הספורנו נבחן לרגע קט את השמות הניתנים לבתי הכנסת ונוכל לשים לב לכך שהמילים 'אוהלי' ו'משכן' שובצו בתוך שמות רבים של בתי כנסת. כך לדוגמא: "אוהל יצחק" (בקרית משה בירושלים) וכך נמצא גם את "אוהל יעקב" (בית הכנסת הראשון בזכרון יעקב), "משכן אריאל" (ברמת בית הכרם בירושלים), "משכן ציפורה" (באפרת) ועוד. וכעת לפרוש הספורנו (כ"ד, ה'): "מה טובו אוהליך יעקב" - בתי מדרשות, כענין 'יושב אהלים'... 'משכנותיך'-בתי כנסיות ומקדשי אל המיוחדים לשכן שמו שם ולקבל תפלת המתפללים" כלומר הוא מפרש שהאוהלים והמשכנות הם בתי מדרשות ובתי כנסיות.

ומה הטובה בהם? "ואמר 'מה טובו' כי לא בלבד הם מטיבים לעוסקים בהם אבל מטיבים לכל האומה" כלומר בתי הכנסיות והמדרשות הם מטיבים לכל האומה ולא רק לאלו הלומדים ומתפללים בהם. והספורנו ממשיך להוכיח זאת מהפסוק: "'כנחלים נטיו' - כי אמנם בתי כנסיות ובתי מדרשות להמון ישראל הם כמו הנחלים שנטיו אל השדות להשקותם וכן יושבי אהלים ותופשי התורה דולים ומשקים מתורתם להמון וכמו כן המתפללים הם כגנות עלי נהר אשר לא ימישו מעשות" עפ"י דבריו המתוקים מדבש של הספורנו, כמה עלינו להעריך את מהות בתי הכנסת ובתי המדרש ולהבין ולהאמין שכל מתפלל ולומד תורה לא לעצמו בלבד הוא מיטיב אלא לכל האומה, בדרך של המשכת שפע וטובה, ממש כמו נחל ונהר הזורם ומשקה לכל הערוגות והגינות ומצמיח טובה וברכה.